

Obsah

Úvod	9
I. Sociální komunikace jako nutnost, dovednost i umění	13
1. Základní pojmy	13
1.1 Pokus o definice pojmu lidská komunikace	13
1.2 Jednotlivé typy a formy komunikace	15
1.3 Komunikační modely	18
1.4 Základní komunikační funkce	20
1.5 Problematika komunikačního kontextu	23
1.6 Závěrečné shrnutí	25
2. Základní komunikační prostředky	27
2.1 Řeč a jazyk	27
2.2 Základní vlastnosti hlasu	34
2.2.1 Paralingvistické komunikační prostředky	36
2.3 Zásady neverbální komunikace	39
2.4 Jednotlivé složky neverbální komunikace	42
2.5 Závěrečné shrnutí	51
3. Situace jako základní komunikační událost	53
3.1 Stavební prvky komunikační situace	53
3.2 Síla komunikujícího jedince	55
3.3 Zásady funkční komunikační výměny	61
3.4 Komunikační bariéry	64
3.5 Závěrečné shrnutí	67
4. Vybrané podoby interpersonální komunikace	69
4.1 Rozhovor jako forma interpersonální komunikační výměny	69
4.1.1 Problematika pracovního rozhovoru	71
4.2 Stručná charakteristika specifických dialogických žánrů	76
4.3 Řečnické triky a protitriky	80
4.4 Závěrečné shrnutí	83

II. Historické podoby rétoriky	85
1. Rétorika v antickém světě	85
1.1 Rétorika ve starověkém Řecku	85
1.1.1 Druhy řečí	86
1.1.2 Kdo to byli sofisté	88
1.1.3 Spor rétoriky a filozofie	91
1.1.4 Aristoteles a jeho pohled na rétoriku	95
1.2 Rétorika v helénistickém období	102
1.3 Rétorika ve starověkém Římě	104
1.3.1 Cicero jako vzor klasického řečníka i teoretika	107
1.3.2 Rétorika v době římského císařství	110
1.3.3 Řečnické osobnosti císařského Říma	112
1.4 Závěrečné shrnutí	116
2. Rétorika ve středověku	118
2.1 Křesťanský středověk	118
2.1.1 Specifické rysy středověké rétoriky	119
2.1.2 Školství ve středověku	122
2.2 Proudby středověké rétoriky	124
2.2.1 Kazatelská rétorika	127
2.2.2 Diktaminová rétorika	130
2.2.3 Poetrie - verš ve službách rétoriky	131
2.3 Rétorika Říše východořímské	132
2.4 Závěrečné shrnutí	132
3. Rétorika renesance	134
3.1 Podoba renesanční rétoriky	134
3.2 Proměna žánrů - dopis, rada, dialog	136
3.3 Vybraní představitelé renesanční rétoriky	137
3.3.1 Reformátoři univerzitní výuky	137
3.3.2 Erasmus Rotterdamský	138
3.4 Závěrečné shrnutí	142
4. Církev a rétorika	144
4.1 Podoby kazatelské rétoriky	144
4.1.1 Protestantská rétorika	145
4.1.2 Českobratrská rétorika	150
4.2 Závěrečné shrnutí	151
5. Rétorika 17.-19. století	153
5.1 Důvody odmítání rétoriky	153
5.1.1 Kritika rétoriky vědci a filozofy	154

5.2	Klasicistní rétorika	155
5.3	Filozofové 19. století a rétorika	158
5.4	Situace v Čechách	161
5.4.1	Periodizace procesu národního obrození	162
5.4.2	Josef Jungmann.....	164
5.4.3	Česká rétorika ve 2. polovině 19. století	167
5.5	Závěrečné shrnutí	171
III.	Teorie a praxe moderní rétoriky	173
1.	Umění mluvit	173
1.1	Řečnické umění v proudu času	173
1.2	Jak nahlížet na moderní rétoriku	174
1.3	Antický odkaz dnešku	176
1.4	20. století – století renesance rétoriky	178
1.5	Závěrečné shrnutí	180
2.	Podoby řečnických vystoupení	181
2.1	Charakteristika veřejných projevů.....	181
2.2	Rozdělení řečnických žánrů.....	184
2.2.1	Přehled základních monologických řečnických útvarů	187
2.3	Umění moderních prezentací	192
2.4	Závěrečné shrnutí	196
3.	Zásady motivované práce s jazykovými prostředky	198
3.1	Tvorba řečnického textu	198
3.1.1	Fáze onomatologické procedury	199
3.1.2	Fáze syntaktická	204
3.2	Specifické řečnické prostředky	207
3.2.1	Charakteristika specifických řečnických prostředků	207
3.2.2	Dělení specifických řečnických prostředků.....	210
3.3	Závěrečné shrnutí	214
4.	Kultura mluveného projevu	216
4.1	Zásady správného ovládnání dechu	216
4.2	Zásady správné artikulace.....	218
4.3	Modulační procedura tvorby řečnického projevu.....	220
4.4	Závěrečné shrnutí	222
5.	Řečnické vystoupení jako typ komunikace ve stresu.....	224
5.1	Projevy stresového mechanismu	224
5.2	Metody zvládnání trémy.....	226
5.3	Závěrečné shrnutí	229

6. Jednotlivé fáze rétorického procesu	230
6.1 Volba tématu a zformulování cíle projevu	230
6.2 Analýza publika	231
6.3 Propracování hlavní stati	232
6.4 Stanovení úvodu a závěru projevu	235
6.5 Nácvič přednesu	237
6.6 Samotné řečnické vystoupení.....	242
6.7 Závěrečné shrnutí	245
7. Osobnost řečníka	246
7.1 Celkový dojem	246
7.1.1 Tvorba image	248
7.2 Typologie řečníků.....	249
7.3 Řečník a publikum	251
7.4 Zpětná vazba jako korekce komunikace	254
7.5 Závěrečné shrnutí	257
Příloha: Sebeanalýza řečnickova vystoupení.....	258
Poznámky	260
Klíčová slova a význam jejich užití.....	272
Seznam použité literatury	284